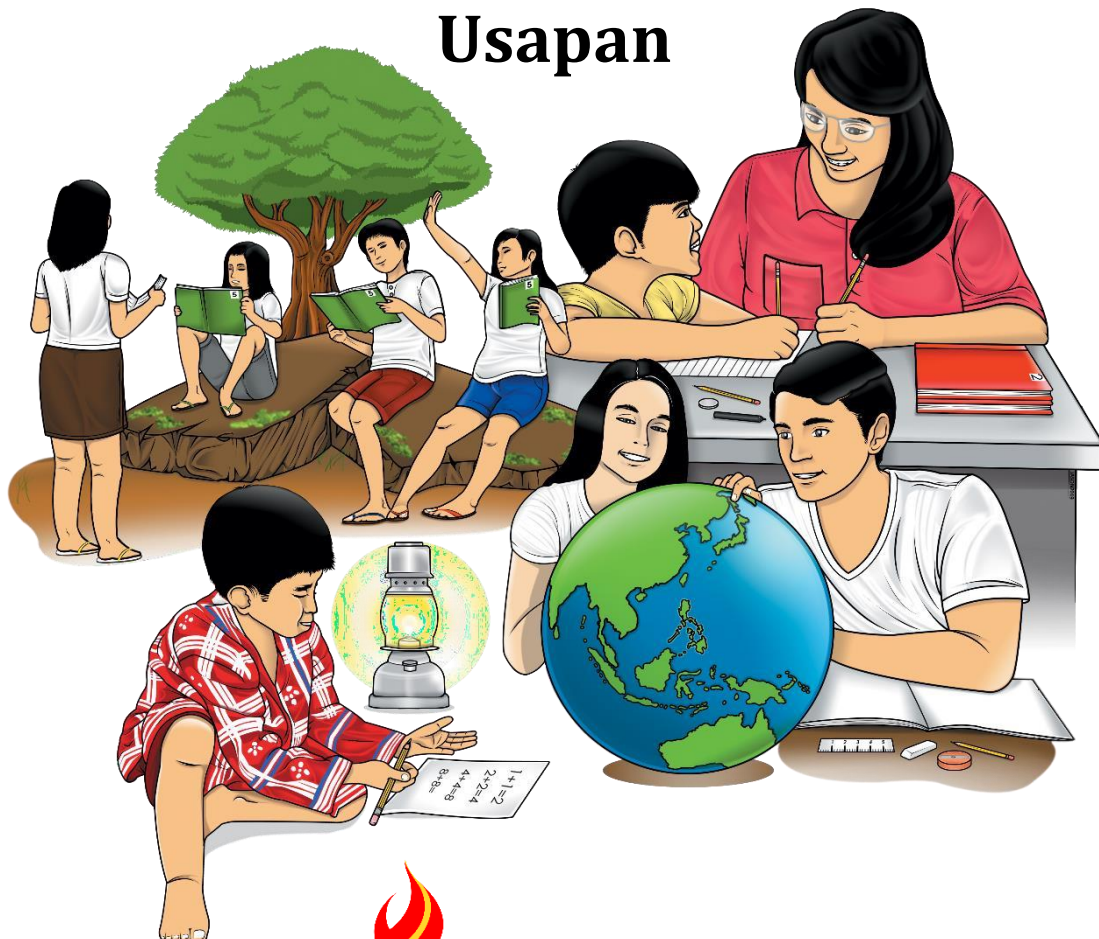

Filipino

Unang Markahan – Modyul 5: Pagpapahayag ng Sariling Opinyon o Reaksiyon sa Isang Napakinggang Balita, Isyu o Usapan

Filipino – Ikalimang Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan – Modyul 5: Pagpapahayag ng Opinyon o Reaksiyon sa Isang
Napakinggang Balita, Isyu o Usapan
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Arlene R. Domingo

Editor: Virginia C. Dulfo, Cresente A. Beato, Henry T. Jarina, Ellen Duka-Tatel

Tagasuri: Lorie Emmanuel B. Arago, Aurora B. Amboy, Luh C. Dacuyan

Tagalapat: Michael Q. Balan, Ryan R. Tiu, Swelyn E. Forro

Tagapamahala:

Ramir B. Uytico

Bernardo A. Adina

Arnulfo M. Balane

Gaudencio C. Albije Jr.

Rosemarie M. Guino

Lea C. Aberia

Teodorico C. Peliño Jr.

Virginia C. Dulfo

Joy B. Bihag

Ma. Teresa B. Afable

Ryan R. Tiu

Shirley B. Bacal

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region VIII

Office Address: Government Center, Candahug, Palo, Leyte
Telefax: 053 – 323-3156
E-mail Address: region8@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 5: Pagpapahayag ng Sariling Opinyon o Reaksiyon sa Isang Napakinggang Balita, Isyu o Usapan

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 5 ng *Alternative Delivery Mode (ADM)* Modyul para sa araling Sariling Opinyon o Reaksiyon sa Isang Napakikingang Balita, Isyu o Usapan!**

Ang modyul na ito ay pinagtutulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 5 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Sariling Opinyon o Reaksiyon sa Isang Napakinggang Balita, Isyu o Usapan!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Kumusta ka? Naritong muli ang iyong kaibigang si Kokoy na handang gumabay sa iyong paglalakbay.

Sabik ka na ba sa bago nating paglalakbay?

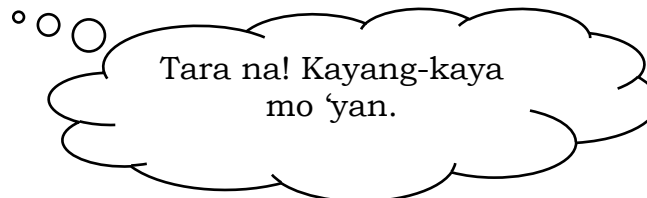
Halika! Umpisahan na natin.

Teka! Inaasahan ko na magagawa mo ang sumusunod pagkatapos ng ating paglalakbay:

1. Naipahahayag mo ang sariling opinyon o reaksiyon sa isang napakinggang balita, isyu o usapan;

2. Nagagamit ang iba't ibang pahayag na karaniwang ginagamit sa pagpapahayag ng sariling opinyon o reaksiyon sa isang napakinggang balita, isyu o usapan; at

3. Napahahalagahan ang pagbibigay ng sariling opinyon o reaksiyon sa napakinggang balita, isyu o usapan.

Subukin

Makikita mo sa ibaba ang iba't-ibar
larawan tungkol sa mga napapanahong
isyung nagaganap sa ating bansa.
Ano ang masasabi mo tungkol dito?

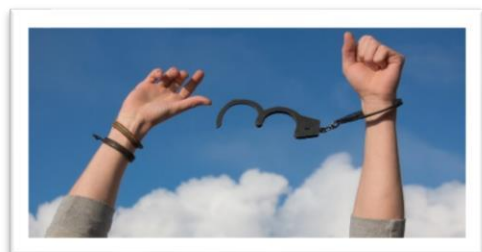
Kumpletuhin mo ang sumusunod na mga pahayag at isulat ang
iyong sagot

1. Para po sa akin, _____

2. Sa aking palagay, _____

3. Naniniwala po akong _____

4. Hindi ako sang-ayon _____

Aralin

1

Pagpapahayag ng Sariling Opinyon o Reaksiyon sa Isang Napakinggang Balita, Isyu o Usapan

Ang husay mo kaibigan! Naisagawa mo kaagad ang unang gawain.

Alam kong kayang-kaya mo 'yon dahil sa araw-araw nating pakikipag-ugnayan sa ating kapwa, hindi maiiwasang nakapagbibigay tayo ng ating mga saloobin at opinyon na maaaring pagsang-ayon o pagtutol sa narinig o sinabi ng ibang tao.

Balikan

Ops! Bago mo isagawa ang susunod pang mga gawain, balikan muna natin ang ilang pamahiin. May naaalala ka ba tungkol dito?

Alam mo bang sa kabila ng kinakaharap na modernisasyon, may ilan pa rin sa ating kapwa Pilipino ang naniniwala sa mga pamahiing nagmula pa sa ating mga ninuno. Madalas nating marinig sa ating mga magulang ang pagpapaalala o di kaya'y pagkagalit sa tuwing hindi natin nasusunod ang nasabing pamahiin.

Mababasa mo sa ibaba ang ilan sa mga pamahiing ito. Ano kaya ang iyong reaksiyon sa mga ito.

Tara! Isulat mo ang iyong opinyon o reaksiyon sa sumusunod na mga pamahiin sa iyong sagutang papel.

1. Para maging matalino ang isang tao, kailangang may librong tinutulugan sa kanyang ulo.

2. May paparating na biyaya o pera sa iyo kapag may umaaligid na kayumangging paruparo.

3. Kapag may nakasalubong na pusang itim sa daan, huwag nang magbalak pang tumuloy sa patutunguhan upang hindi mapahamak o mamatay.

4. Bawal magpakuha ng larawan ang tatlo dahil sinasabing mamamatay ang nasa gitna.

5. Sinasabing malas ang numero trese o *Friday the 13th*

Tuklasin

Sa bahaging ito ng iyong paglalakbay, pag-uusapan natin ang isyu tungkol sa pabago- bagong klima sa ating bansa.

Tara! Ipabasa mo ang kasunod na teksto sa iyong magulang o kapatid. Makinig ka nang mabuti at pagkatapos ay ibigay mo ang iyong reaksiyon tungkol sa ilang pahayag mula rito.

Gawin mong gabay sa pagsagot ang talahanayan sa ibaba.

Klima sa Bansa, Hindi na Tama?

Init-lamig, lamig-init, ulan sa tag-araw at init sa tag-ulan. Lubhang malaki na ang ipinagbago ng klima sa ating bansa simula nang pumasok ang ika-20 siglo.

Ayon sa siyentipikong pananaliksik, ito ay sanhi ng tinatawag na “climate change” at “global warming” kung saan hindi lamang ang ating bansa ang naapektuhan kundi maging ang iba pang bahagi ng mundo.

Malaking hamon ang hinaharap ngayon ng lahat ng ahensiya ng pamahalaan upang makahanap ng solusyon para malabanan ang hindi tama o pabago-bagong klima na nakaaapekto sa bansa.

*Halaw mula sa Alab, Batayang Aklat sa
Filipino 5, p. 6*

Napapanahong Isyu	Ang Aking Reaksiyon
1. pabago-bagong klima sa ika-20 siglo	
2. climate change at global warming	
3. paghahanap ng solusyon ng gobyerno para malabanan ang problema	

Wow! Ang galing mo kaibigan. Nakapagbigay ka ng iyong mga opinyon at reaksiyon.

Alam na alam mo rin ang klima ng ating bansa.

Suriin

Matutulungan ka ng susunod na gawain upang higit na mapahusay ang iyong kaalaman sa pagbibigay ng iyong mga **reaksiyon** o **opinyon** sa anumang isyung naririnig.

Basahin at unawain mo sa ibaba ang paliwanag tungkol dito.

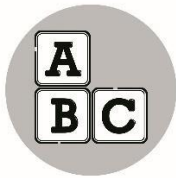
Mahalagang bahagi ng ating pakikipag-ugnayan sa ating kapwa ang pagbibigay ng reaksiyon o palagay sa mga bagay o paksang pinag-uusapan. Maaaring ang pagbibigay ng reaksiyon ay pagpapahayag ng pagsang-ayon o pagtutol sa narinig o sinabi.

Narito ang mga pahayag na karaniwang ginagamit sa pagbibigay ng reaksiyon:

- 1. Sumasang-ayon ako...
- 2. Tutol ako sa sinabi...
- 3. Nais ko lamang magbigay ng puna...
- 4. Payag ako, pero sa palagay ko ay dapat...
- 5. Magaling ang iyong ideya o naiisip...
- 6. Kung ako ang tatanungin ...
- 7. Sa aking pakaiwari....
- 8. Naniniwala akong....
- 9. Sa tingin ko...
- 10. Hindi ako pabor...

Ang pagbibigay-reaksiyon ay isang mabuting kasanayan dahil naipahahayag natin ang sariling saloobin, opinyon o pananaw hinggil sa mga kaisipang inilahad.

Sa pagbibigay ng reaksiyon, ito'y maaaring maipahayag sa pamamagitan ng pagsang-ayon o pagsalungat sa kaisipan ng nagsalita o kausap. Sikapin lamang na maging magalang upang maiwasan ang makasakit ng damdamin ng kapwa.

Pagyamanin

Sa puntong ito, isang balita ang pakikikingan mo. Sa tulong ng iyong magulang , ate o kuya ay ipabasa ang balita sa ibaba. Pagkatapos ay sagutin mo ang mga tanong at isulat sa sagutang papel.

Estudyante....Naistranded!

Umihip ang hangin at bumuhos ang malakas na ulan. Nabasa ang mga estudyanteng papasok sa kanilang mga klase kahit pa may dala silang payong. Nagtrapik sa mga lansangan dahil may ilang lugar na tumaas ang tubig. Nagbanggaan ang dalawang sasakyan dahil sa madulas ang kalsada. Sumimangot na ang mga pasahero dahil mahuhuli na sila sa kani-kanilang pupuntahan. Samantala, dahil sa biglang pagbuhos ng ulan at balitang mga pagbaha sa ilang lansangan, nag-anunsyo ang pangasiwaan ng paaralan na suspendido na ang klase. Sinuspinde man ang klase, hindi rin makauwi ang mga estudyante. Malakas pa ring bumubuhos ang ulan. Naghihintay silang tumila ang ulan habang nag-aabang ng masasakyan pauwi. Ginabi na ang mga naistranded bago nakauwi.

- Halaw mula sa [google.com](https://www.google.com)

Mga tanong:

1. Saan papunta ang mga estudyante?
_____
2. Bakit kaya nakasimangot ang mga pasahero?
_____
3. Bakit hindi kaagad naisuspinde ang klase sa mga paaralan? Ano ang reak-
mo rito? _____
4. Kung ikaw ang tatanungin, papasok ka pa ba sa paaralan kung malakas na ang ulan? Bakit?
_____

Isaisip

Mahal kong kaibigan, batid kong marami ka ng kaalaman tungkol sa wastong pagpapahayag ng iyong reaksiyon o opinyon sa napakinggang isyu at balita.

Kaya't sa bahaging ito ay isusulat mo ang iyong mga natutuhan.

Sinimulan ko na ang mga pahayag at dudugtungan mo na lamang.
Tara!

1. Sa pagbibigay ng reaksiyon o opinyon, mahalagang gumamit ng mga pahayag na

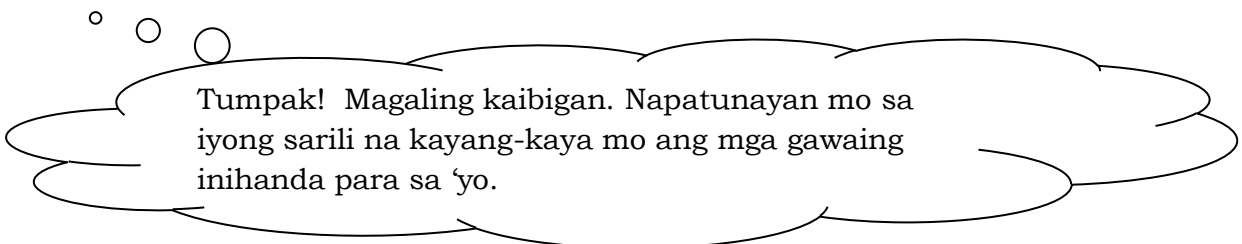
_____.

2. Mahalaga ang pagiging magalang sa pagbibigay ng reaksiyon o opinyon upang

_____.

3. Mahalagang pag-isipan ko nang mabuti ang aking reaksiyon o opinyon sa anumang isyu upang

_____.

Tumpak! Magaling kaibigan. Napatunayan mo sa iyong sarili na kayang-kaya mo ang mga gawaing inihanda para sa 'yo.

Isagawa

Ang aking pagbati kaibigan!
Alam na alam mo na kung paano
ipahayag ang iyong mga opinyon.

Isang maikling talata ang pakikikingan mo sa bahaging ito ng iyong paglalakbay. Maaaring ipabasa ito sa iyong magulang, ate o kuya.

Tutulungan ka nito upang higit pang mapalalim ang iyong kaalaman sa pagbibigay ng reaksiyon.

Isang Matandang Kaugalian

Isang matandang kaugalian nating mga Pilipino ang mabuting pakikipagkapitbahay. Nais nating lahat ang mamuhay nang mapayapa at tahimik sa piling ng mababait at matutulungang mga kapitbahay. Kahit saan naninirahan ang mga tao, sa maliit na nayon o sa lungsod man, magkakatulad ang pagnanais nilang ito.

Naipapakita natin ang mabuting pakikipagkapitbahay sa maraming paraan. Ilan sa mga halimbawa ay ang hindi pagpapatugtog ng radyo nang malakas lalo kung hatinggabi na at ang hindi pagpapabayang gumala ang ating mga alagang hayop sa halamanan ng ating kapitbahay. Mabuti ring pakikipagkapitbahay ang hindi pagtapon ng basura sa bakuran ng kapitbahay.

(Halaw mula sa google.com)

Isulat mo ang iyong reaksiyon o opinyon sa sumusunod na mga kaugalian. Gamitin ang pahayag na ginagamit sa pagbibigay-reaksyon.

1. Ang mabuting pakikipagkapitbahay
ay dapat panatilihin ng mga Pilipino.

2. Magkakatulad ang pagnanais ng
mga taong naninirahan sa nayon na
maging mapayapa at tahimik ang
pamumuhay.

Tayahin

Malapit nang matapos ang iyong paglalakbay. Ngayon pa lamang ay binabati na kita.

Huling gawain na lamang ito kaibigan. Kaya mo to!

Babasahin ng iyong magulang o kapatid ang sumusunod na ulat. Makinig nang mabuti at unawain ang ulat tungkol sa ating mga ninuno.

Ang Ating mga Ninuno

May tatlong pangkat ng tao ang dumating sa Pilipinas: ang mga Negrito, ang mga Indones at ang mga Malayo. Sila ang maituturing na mga naunang nanirahan sa Pilipinas. Ang mga Negrito ang naunang pangkat ng tao na namalagi rito sa ating kapuluan. Nakarating sila dito sa pamamagitan ng pagdaan sa mga lupang tulay. Sila ay maliliit, maitim, sarat ang ilong, makapal ang labi at kulot ang buhok. Nabuhay sila sa pangangaso, panghuhuli ng isda at pagsasaka. Sumunod na dumating ang mga Indones na nahati sa dalawang pangkat. Ang unang pangkat ay nakarating mula sa Timog – Silangang Asya.

(Halaw mula sa R8 Test Item Bank Q1)

Sa bahaging ito ay ipahayag mo ang iyong opinyon o reaksiyon sa ilang mga pahayag mula sa iyong napakinggan. Gamitin ang angkop na mga salita o pahayag sa pagbibigay ng reaksiyon o opinyon.

1. Mahalagang alamin ang pinagmulan mo bilang isang Pilipino.

_____

2. Malaki ang impluwensiya ng mga dayuhan sa pamumuhay ng mga Pilipino.

_____

3. Iba't ibang pangkat ng tao ang dumating sa ating kapuluan.

_____

4. Dapat lamang na ipagmalaki ang ating mga ninuno.

_____

Susi sa Pagwawasto

Subukin:

Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Balikan:

Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Tuklasin:

Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Pagymainin:

1. Sa klase/ paaralan

2. dahil mahuhuli na sila sa kanti-kanilang pupuntahan

3. Dahil sa biglang pagbuhos nang malakas na ulan

Reaksiyon: Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

4. Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Isagawa:

Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Tayahin

Inaasahan ang magkakaibang mga sagot

Sanggunian

Agarrado, Patricia Jo C., Maricar L. Francia, Perfecto R. Guerrero III at Genaro R. Gojo Cruz, *Alab Filipino Batayang Aklat*, Quezon City: Vibal Group, Inc., 2016.

Liwanag, Lydia B. *Landas sa Wika 6 Batayang Aklat*, Quezon City: EduResources Publishing, Inc., 2011

Lalunio, Lydia P., Ril, Francisca G., at Villafuerte, Patrocinio V. *Hiyas sa Pagbas 5 Batayang Aklat*, Quezon City: SD Publications, Inc. 2010.

Liwanag, Lydia B. *Landas sa Wika 6 Batayang Aklat*. EduResources Publishing, Inc. 2011

Test Item Bank, Ikalawang Markahan – DepEd Region VIII.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqaad@deped.gov.ph * blr.lrpdpd@deped.gov.ph